

Kroky v mene budúcnosti...

Za najvýraznejší úspech považujem vstup Slovenskej republiky do Európskej únie. Predvstupové obdobie bolo náročné pre celú spoločnosť a Ministerstvo životného prostredia SR má na tomto úspechu výrazný podiel najmä preto, že kapitola životné prostredie bola jednou z najnáročnejších. Predovšetkým bolo potrebné zosúladiť celé naše environmentálne právo s európskym environmentálnym právom a zabezpečiť jeho implementáciu v podmienkach Slovenska. Na základe toho vznikli také projekty ako napríklad **Národný program navrhovaných území európskeho významu NATURA 2000**. Pre Slovensko to znamená zabezpečiť územnú ochranu pre 66 typov biotopov. Do nového vodného zákona sme museli premietnuť **Rámcovú smernicu EÚ o vode**. Jej súčasťou tvorí integrovaný manažment povodí, ktorý je z pohľadu Európy istou novotou, ale na Slovensku v rámci integrovaného manažmentu krajiny má už svoju tradíciu. Jeho základná filozofia spočíva v tom, že starať sa o vodu samotnú je nedostatočné. Rovnako, alebo predovšetkým, sa treba starať o „nádobu“, ktorou voda preteká, alebo kde sa akumuluje, t. j. o krajinu a prostredie príslušného regiónu či oblasti. Vodu považujeme za integrálnu zložku životného prostredia - spojnicu jeho jednotlivých zložiek. Podľa jej kvality môžeme hodnotiť aj kvalitu environmentu v danej krajine. Dôležité bolo aj prístupenie k **Aarhuskému dohovoru** a prijatie zákona č. 205/2004 Z. z. o zhromažďovaní, uchovávaní a šírení informácií o životnom prostredí. Environmentálnych dohovorov, ku ktorým sme pristúpili, však bolo podstatne viac.

Vysoko pozitívne hodnotím opätovné vytvorenie samostatnej miestnej štátnej správy starostlivosti o životné prostredie od

1. 1. 2004. Stálo nás to veľa úsilia. Viaceré rozhodujúce kompetencie prešli „do terénu“, čím sa vytvorili podmienky na to, aby samospráva spolu so štátnou správou mohli rozhodovať a brať zodpovednosť za rozvoj svojich územných celkov. Vytvorila sa tým aj možnosť priblíženia štátnej správy k občanovi. Uvítali sme aj úspešnú iniciatívu poslancov Výboru NR SR pre životné prostredie a ochranu prírody o vytvorenie **Enviroföndu**. Z neho sme schopní poskytovať potrebné financie najmä malým obciam, ktoré nemajú možnosť čerpať investície zo zahraničných fondov. Za vlaňajší rok predstavoval príjem Enviroföndu (najmä poplatky za znečistené ovzdušie, odber vody, vypúšťanie odpadových vôd a pokuty) 1,6 miliárd korún. Z nich bolo formou dotácií žiadateľom rozdelených 1,2 miliárd korún. Treba dodať, že žiadosti prevyšujú možnosti fondu, nie je možné vyhovieť všetkým naraz. Veľmi významná je pomoc zo zahraničných fondov. Slovenská republika dostala v rokoch 2000 až 2006 z EÚ na environmentálne projekty 18 330 647 822 Sk a z nich na vodné projekty 15 572 503 626 Sk. Významným krokom bolo aj vytvorenie neštátneho účelového **Recyklačného fondu**. V zmysle príslušného zákona sú dovozcovia a výrobcovia povinní odvádzať na jeho účet finančné prostriedky za komodity, ktoré stanovuje zákon. Od svojho vzniku pred štyrmi rokmi vyplatil fond do konca minulého roku 1,765 miliárd korún na financovanie schválených žiadostí. Z tohto fondu sa poskytuje pomoc obciam na separovaný zber, spracovateľom autovrakov, prevádzkovateľom určených parkovísk, ktoré slúžia na odstránenie starých vozidiel, ktorých majiteľ nie je známy atď. Recyklačný fond výrazne pomohol „rozbehnúť recyklačný priemysel“, čo znamená nielen pomoc životnému prostrediu, ale aj vytvorenie nemalého počtu pracovných príležitostí v teréne.

Nemôžem nespomenúť zapojenie SR do **európskej schémy obchodovania s emisnými kvótami** (od polovice decembra vlaňajšieho roku). Aj napriek problémom považujem diferencovane pridelené kvóty pre jednotlivých znečisťovateľov po náročných rokovaníach v Bruseli za úspech a v každom prípade sú na naše podmienky prijateľné.

Podarilo sa nám naštartovať povodňový varovný a predpovedný systém **POVAPSYS**, ktorý sa zameriava na inováciu povodňových varovných a predpovedných metód, operatívnu prevádzku a potrebnú infraštruktúru. V Slovenskom hydrometeorologickom ústave (SHMÚ) bola vytvorená preň špeciálna divízia. V tejto súvislosti sme zaznamenali ďalší významný progres, ktorým je vstup SR do **EUMETSAT-u**. Je to Európska organizácia pre budovanie, prevádzkovanie a využívanie meteorologických satelitov, ktorej poslaním sú predpoveď počasia, monitoring klímy a detekcia globálnych klimatických zmien.

Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov je jednou z priorit rezortu. V roku 2002 bolo na verejný vodovod napojených 2 104 obcí. Pribudlo k nim ďalších 182. K tomu treba prirátať ešte 180 obcí, v ktorých sa uskutočnila rekonštrukcia verejného vodovodného sys-

tému. Z celkového počtu obyvateľov Slovenska je na verejný vodovod napojených viac než 86 percent obyvateľov. Ešte výraznejší úspech sa v posledných štyroch rokoch dosiahol v budovaní verejných kanalizácií a čistenia odpadových vôd. Pribudlo 433 nových obcí, kde predtým kanalizáciu nemali a obec dostala dotáciu na jej vybudovanie. Ďalších 179 obcí, kde verejná kanalizácia už bola vybudovaná, dostalo dotáciu na jej rekonštrukciu, prípadne na vybudovanie čistiarne odpadových vôd alebo jej rozšírenie. Tým sa pripravili a zlepšili podmienky napojenia ďalšieho vyše milióna dotknutých obyvateľov na verejnú kanalizáciu a čistiarne odpadových vôd.

Z našich rezortných inštitúcií by som chcel spomenúť najmä činnosť Slovenskej agentúry životného prostredia (SAŽP), ktorá participuje na takmer všetkých odborných úsekoch och. Pripravuje pre MŽP SR odborné podklady pre návrhy stratégií, koncepcií a právnych predpisov. Vypracúva alebo obstaráva projekty, stanoviská, odborné posudky, informácie a dokumenty. Zabezpečuje plnenie záväzkov vyplývajúcich pre SR z medzinárodných dohovorov a poskytuje odbornú pomoc pri zosúladzovaní nášho environmentálneho práva s právom EÚ. Veľmi významnú úlohu zohráva pri nadobúdaní a upevňovaní environmentálneho vedomia ľudí, jednak v rámci centier environmentálnej výchovy a vzdelávania, ale aj množstvom iných konkrétnych aktivít nasmerovaných k obciam a širokej verejnosti vôbec.

Osobne si veľmi cením, že sa zásadne zlepšila a prehĺbila spolupráca so Združením miest a obcí Slovenska, so zástupcami ktorého prerokúvame všetky podstatné otázky, týkajúce sa skvalitňovania životného prostredia. Rovnako to možno povedať aj o intenzívnejšej spolupráci so zástupcami priemyslu, s ktorými sa pravidelne stretávame a riešime s nimi konkrétne úlohy, najmä environmentálne legislatívne, obzvlášť v oblasti vodného hospodárstva. Máme dokonca vytvorené pracovné skupiny, ktoré priebežne počas roka riešia aktuálne problémy. Veľmi dobrá je spolupráca aj s mimovládami organizáciami, ktoré sú vari najväčšími oponentmi práce nášho rezortu. Neraz sú ich oprávnené pripomienky impulzom pre nápravu reálneho stavu a dialógom sme schopní sa dopracovať ku kompromisným riešeniam.

Čo sa nám nepodarilo splniť: prijať program protipovodňovej ochrany SR do roku 2010, dopracovať zákon o environmentálnych záťažach a prekonať názorovú a vecnú nejednotnosť s kompetentnými rezortmi a Vládnym výborom SR pre Vysoké Tatry, týkajúcu sa budúcnosti tohto najvýznamnejšieho národného parku Slovenska.

László Miklós
minister životného prostredia SR